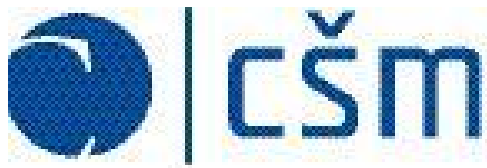

Horizont 2020 – III. konference školského managementu v Praze

Jan Voda

28. května 2014 se v Praze konala III. mezinárodní vědecká konference školského managementu. Pořadatelem konference byla katedra Centrum školského managementu Pedagogické fakulty Karlovy univerzity. S příspěvky vystoupili akademičtí pracovníci z České a Slovenské republiky, ale rovněž představitelé školské praxe. Většinu z publika tvořili aktivní ředitelé škol.

Rok 2020 je obecně deklarován jako strategický mezník v rozvoji vzdělávání. Název konference HORIZONT 2020 nikoli náhodou koresponduje s ministerským dokumentem Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2020, který byl v květnu postoupen k vnějšímu připomínkovému řízení. V mezinárodním měřítku konference odkazovala k programovému dokumentu evropské spolupráce ve vzdělávání a odborné přípravě Education and Training 2020 (ET 2020).

Vizi příštích šesti let určuje podle těchto strategií vzdělávání založené na konceptu celoživotního učení, úsilí o vyšší kvalitu a efektivitu, kreativitu a inovace na všech úrovních vzdělávacího systému, prosazování spravedlnosti, sociální soudržnosti a aktivního občanství. Stěžejním předpokladem pro maximalizaci efektů vzdělávání je kvalitní výuka. Zlepšení kvality vzdělávání přitom může nastat pouze tehdy, pokud jsou všichni aktéři vzdělávacího procesu motivováni a oddaní myšlence soustavného zlepšování, ke kterému mají patřičné schopnosti a podmínky. Nezbytným východiskem je rovněž formulace představy o tom, jaké základní parametry má naplňovat kvalitní škola, resp. jakým způsobem lze docílit průběžného zlepšování výuky.

Kvalita práce pedagogických pracovníků je přitom považována za jeden z nejdůležitějších aspektů ovlivňujících výsledky žáků a studentů a určujících tak kvalitu vzdělávacího systému jako celku. Strategické úvahy vycházejí z předpokladu, že pro zlepšování učení a každodenních výukových a řídicích praktik ve škole je třeba modernizovat počáteční přípravu učitelů a zároveň významně přispět k soustavnému zlepšování jejich pedagogických dovedností a k dalšímu profesnímu rozvoji v průběhu kariéry. Za klíčové aktéry ovlivňující kvalitu vzdělávání je třeba specificky považovat vedoucí pracovníky ve školství, mezi které patří nejen ředitelé škol, ale také jejich zástupci, zřizovatelé, úředníci centrálních orgánů, politici a mnozí další aktéři, kteří nějakým způsobem řídí a vedou ostatní. To všechno tedy byla ideová východiska konference HORIZONT 2020 s podtitulem vize-inovace-změna.

Jako čestní hosté vystoupili v plenárních přednáškách čelní představitelé oboru školský management v Česku i ve Slovenské republice, další příspěvky byly projednávány ve dvou po sobě jdoucích sekcích konference. Namísto chronologického přehledu si dovoluji shrnout obsah konference podle klíčových témat.

První tematickou oblast představovalo profesní vzdělávání učitelů. Prof. Alena Hašková z Univerzity Konstantina Filozofa v Nitře referovala na příkladu učitelství technické výchovy o nutnosti trvalého

profesního rozvoje učitelů, jež je komplementární ke statické formální kvalifikaci, kterou absolvent učitelství jednou pro vždy získává ukončením studia na vysoké škole. Z jiného pohledu přistoupila k tématu profesního vzdělávání dr. I. Trojanová (PedF UK, Praha), která popisovala metody rozvoje pedagogických pracovníků přímo na pracovišti. Referát obsahoval konkrétní kazuistiky metod zjištěné v šetření mezi studenty oboru školský management. Psychologické aspekty uvádění nového učitele do praxe školy a vlivu ředitele na tento proces se věnoval ve svém příspěvku PhDr. Josef Lukas (MU v Brně). K problematice supervize při zavádění kompetenčních modelů coby nástroje pro práci s lidskými zdroji se ve svém vystoupení vyjádřily Mgr. Z. Svobodová a Bc. Vladimíra Dostálová (UK v Praze).

Jinou z oblastí představovalo téma vedoucích pracovníků, školských leaderů. PhDr. V. Trojan (UK v Praze) přednesl příspěvek věnovaný proměně učitele v ředitele školy. Ředitelem se učitel stane ze dne na den a do funkce začasť vstupuje zcela nepřipravený a teprve se začíná seznamovat se základy manažerské práce. To je nesystémové a ohrožující zároveň. Reflexe kvality manažerské práce a otázky, jak vnímají ředitele škol jejich učitelé, se dotkla doc. H. Vomáčková (UJEP, Ústí nad Labem). S polemickým příspěvkem vystoupil prof. D. Šimek (UP v Olomouci), který bilancoval vývoj kurikula školského managementu v kontextu socioekonomického vývoje, proměny nároků na manažery škol a rozvoje společnosti vědění. Otázka, zda školský management jako studijní obor na vysokých školách má opodstatněné přínosy pro praxi, rozpoutala širokou diskusi. K problematice profesních standardů se vyjádřil PhDr. Jan Voda (UK v Praze) v komparativní studii OECD zahrnující 11 zemí z celého světa. O možnostech zjišťování vlivu ředitele na vzdělávací výsledky žáků podala zprávu Mgr. Hana Kindlová (ZŠ a MŠ Sojovice).

Doc. Eger ze Západočeské univerzity v Plzni upozornil na rizika, která s sebou nese projektový management, zejména v souvislosti s rozsáhlým čerpáním fondů ESF a jiných. Finanční přínos pro vzdělávací instituci je vítaný, avšak hrozby představuje nedostatek zběhlosti vedoucích pracovníků při zadávání výběrových řízení, při vedení specifické administrativy projektů, naplňování podmínek publicity atd. Představil volně dostupný software, který má pomoci tato rizika eliminovat. Obdobně Mgr. Eva Lokajová prezentovala výsledky výzkumu orientovaného na projektové řízení ředitelů škol a představila konkrétní návrhy opatření na podporu projektových manažerů ve školství. Související tematickou oblastí byl management kvality. Jak uplatnit normu ISO v podmínkách regionálního školství popisovala dr. A. Nagyová z Univerzity Komenského v Bratislavě. Na důležitost externí evaluace ve vztahu ke kvalitě školství poukázala Mgr. Poláčková (ČŠI) v textu Školství z pohledu inspekčních zpráv.

Jako samostatné téma by bylo možné vyčlenit management vzdělávání dospělých. Ten zazněl ve stejnojmenném příspěvku dr. M. Tureckiové (UK v Praze), dále byl obsažen ve vystoupení PhDr. M. Šnýdrové (ČVUT Praha), která se zabývala nástupem generace Y na pracovní trh. Posluchači rovněž vyslechli příspěvek PhDr. D. Hrehové (TU Košice), jež pojednala úkoly managementu vysoké školy při ulehčování přechodu středoškoláků do univerzitního prostředí. Obsahově blízký byl i referát PhDr. Radvákové (VŠE v Praze), která se zabývala přístupy vysokoškolských studentů k práci s informacemi.

Jak je patrné z tohoto stručného přehledu, tematická skladba, složení referujících i institucionální zastoupení byly nadmíru pestré. Konference tak byla příležitostí k setkání s představiteli oboru školský management a prezentované příspěvky představily širí a mnohovrstevnatost problematiky řízení. Prezentace jednotlivých řečníků jsou k dispozici na stránkách pořadajícího Centra školského

managementu (www.csm-praha.cz), kde bude rovněž během prázdnin ke stažení kompletní sborník všech přednesených příspěvků k detailnějšímu a hlubšímu studiu.